

PEAKY BLINDERS

De ware geschiedenis van de
beruchtste bendes van Birmingham

CARL CHINN

Carl Chinn

PEAKY BLINDERS

De ware geschiedenis van de beruchtste bendes
van Birmingham

KOSM • S

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Inhoud

Inleiding	9
Hoofdstuk 1 Voorlopers van de peaky blinders: de <i>slogging gangs</i>	19
Hoofdstuk 2 De stad van de peaky blinders	65
Hoofdstuk 3 Het einde van de heerschappij van de peaky blinders	113
Hoofdstuk 4 Illegale gokpraktijken en een vendetta	157
Hoofdstuk 5 De echte bendeleiders uit de jaren twintig	197
Nawoord	243
Dankwoord	251
Noten	255
Over de auteur	287

Boven: De echte Jessie Edén op latere leeftijd op een familiefeest. Van links naar rechts haar zussen Nell en May, hun moeder Jessie Shrimpton, Jessie's tweede echtgenoot Walter McCulloch en Jessie zelf. Hoewel ze halverwege de jaren twintig van de vorige eeuw nog geen voorname rol speelde in de Birminghamse arbeidersbeweging, zou dat binnen enkele jaren veranderen. Ze spoorde vele vrouwelijke arbeiders aan zich bij vakbonden aan te sluiten.

© Mark Hanson

Linksonder: Mijn overgrootvader Edward Derrick, in 1895 op zeventienjarige leeftijd. Hij was net vrijgelaten na een gevangenisstraf wegens huisvredebreuk.

© West Midlands Police Museum

Rechtsonder: Edward Derrick in 1906 toen hij was gearresteerd wegens het stelen van een mandwagen. Zijn lengte werd vastgesteld op 1 meter 65.

© West Midlands Police Museum

Inleiding

In de openingsscène van de serie *Peaky Blinders*, voor het eerst uitgezonden op BBC2 in 2013, zien we Tommy Shelby als een gevreesde outlaw uit het Amerikaanse Westen het stadje in rijden. Angstige vrouwen maken zich haastig uit de voeten, kinderen begluren hem in het geniep vanuit hun schuilplaatsen en het enige geluid dat opklinkt is het hoeftgetrappel van zijn raspaard. De ruiter stopt midden op de verlaten straat. Maar hij rijdt niet in het Wilde Westen, en evenmin is hij een revolverheld: hij is op de straten van het industriële Birmingham van 1919 een man van aanzien. Hij beschikt dankzij zijn opvallende en stijlvolle kledij, een driedelig pak en een overhemd met een stijve boord zonder das, over een dwingende en tegelijk geheimzinnige uitstraling – die nog wordt versterkt door de krantenjongenachtige pet die zijn ogen aan het zicht onttrekt.

Na een korte ontmoeting met een onderdanige Chinese man en vrouw in traditionele kledij, rijdt Shelby op de tonen van de titelmuziek 'Red Right Hand' van Nick Cave and the Bad Seeds weer verder. De onheilspellende tekst, in combinatie met het metalige gedreun, de dreigende, bijna sinistere sfeer en de hypnotiserende, bluesy beat, lijkt Tommy Shelby op het lijf

geschreven: ‘He’s a man, he’s a ghost, he’s a god, he’s a guru.’¹ Hij baant zich te midden van stoomwolken een weg door de grimme stedelijke omgeving, waar de fabrieksschoorstenen hun rook uitbraken en de permanente schemering wordt doorboord door de vlammen van een ijzergieterij. Gehandicapte veteranen uit de Grote Oorlog bedelen om een aalmoes, andere mannen drinken en spelen kop of munt, twee agenten tikken aan hun pet als ze ‘Mr. Shelby’ begroeten, die een lange, aan weerszijden door fabrieken omzoomde straat afrijdt.²

Dit pakkende begin is de opmaat tot een prachtig, filmisch gangsterepos van schitterend ontworpen sets, een uitgekende regie, smaakvolle productie, in slow motion gefilmde vechtsènes en overtuigend acteerwerk van diverse beroemde acteurs. Maar het meest tot de verbeelding spreekt het door *Brummie* Steven Knight geschreven verhaal over een gevreesde en gevaarlijke bende die de *Peaky Blinders* wordt genoemd en die in de periode vlak na de Eerste Wereldoorlog in het Small Heath-district van Birmingham de scepter zwaait. Deze angst inboezemende naam is ontleend aan de wegwerpscheermesjes die in de klep [*peak*, vert.] van hun pet genaaid zijn. Zo kunnen ze tijdens een gevecht met hun klep de ogen van hun vijand raken, en hen verblinden.

De Peaky Blinders, die de Garrison-pub als uitvalsbasis hebben, verdienen hun geld voornamelijk met clandestiene gokpraktijken. De spil is de beruchte Shelby-familie, onder aanvoering van de op een na oudste zoon, Tommy. De gewelddadige en intimiderende Tommy wordt geplaagd door zijn afschuwelijke ervaringen uit de Eerste Wereldoorlog, en is des te gevaarlijker omdat hij geen angst kent voor de dood. Maar dat wil niet zeggen dat Shelby een domme crimineel is. Hij is geslepen, vindingrijk en wordt niet alleen gedreven door een verlangen

naar rijkdom, maar ook door zijn diepgewortelde loyaliteit jegens zijn familie en zijn wens hen vanuit de achterafstraatjes naar een legitieme levensstijl te loodsen. De weg daar naartoe kent vele hindernissen, en in het over meerdere seizoenen, in een hoog tempo vertelde verhaal trekken de door de Shelby's aangevoerde Peaky Blinders ten strijde tegen andere schurken zoals de uit Londen afkomstige Billy Kimber, Darby Sabini en Alfie Solomons; ze krijgen het aan de stok met zowel de IRA als Russische aristocraten; botsen met hoofdinspecteur Campbell, die vanuit Noord-Ierland is afgereisd om een einde aan hun activiteiten te maken; worden fabriekseigenaren die het moeten opnemen tegen de uiterst intelligente vakbondsleider Jessie Eden; en overleven een wraakactie van een New Yorkse maffioso genaamd Luca Changretta.

Peaky Blinders mocht zich in het Verenigd Koninkrijk van meet af aan verheugen in een trouwe aanhang. De rage voor alles wat met Peaky's te maken had, nam gedurende de drie seizoenen waarin de serie werd vertoond een hoge vlucht, met als gevolg door *Peaky Blinders* geïnspireerde mode, drankjes, cafés en rondleidingen. De serie, inmiddels een wereldwijd succes, kent beroemde fans en werd overladen met prijzen, waaronder een BAFTA in 2015 en 2018 in de categorie Best Drama Series. Deze huldeblijken gingen gelijk op met de lof van vele critici, van wie enkelen hebben opgemerkt dat *Peaky Blinders* een 'Brummie Boardwalk' is omdat er net als de gerenommeerde Amerikaanse tv-serie *Boardwalk Empire* veel aandacht is geschonken aan de visuele details en er historische figuren uit de jaren twintig van de vorige eeuw in voorkomen.³

Deze aanpak heeft geresulteerd in een toenemende belangstelling voor de mensen, gebeurtenissen en locaties die door *Peaky Blinders* aan de vergetelheid zijn ontrukkt. Want Billy

Kimber, Darby Sabini en Alfie Solomon hebben daadwerkelijk bestaan, en waren in 1921 daadwerkelijk verwickeld in een bendeoorlog. Er woonde in Birmingham echt een Italiaanse familie die Changretta heette. Ook de activistische vakbondsmen Jessie Edén heeft echt bestaan. Er waren in de jaren twintig in de achterbuurten van Birmingham illegale bookmakers actief. De hoofdcommissaris van de politie in Birmingham kwam daadwerkelijk uit Noord-Ierland. En er liepen in Birmingham echte peaky blinders rond. Maar hun bloeiperiode was vóór de Eerste Wereldoorlog, niet erna, toen ze niet meer de enige, maar een van de vele bendes waren. Bovendien waren deze peaky blinders geen machtige of tot de verbeelding sprekende gangsters: het waren in achterafstraatjes opererende criminelen. Hoewel een aantal van hen ook leefde van kruimeldiefstal, hadden de meesten gewoon een baan, en niemand behoorde tot een bende om via grootschalige criminele activiteiten in hun levensonderhoud te voorzien.

In een tijdperk waarin Birmingham door de Amerikaanse journalist Julian Ralph in 1890 werd uitgeroepen tot de 'best bestuurde stad ter wereld', was Birmingham tegelijk berucht vanwege zijn straatbendes en gold het als een van de meest gewelddadige plaatsen in Engeland.⁴ Achter de façade van een stadsbestuur dat lof oogstte met zijn stedelijke socialisme en betrokkenheid, werden duizenden hardwerkende, deugdzame burgers in de armere wijken geterroriseerd door meedogenloze straatbendes.

Deze waren niet zomaar uit het niets ontstaan. Ze stamden uit de late jaren vijftig van de negentiende eeuw, toen het nieuwe politiekorps van Birmingham onder druk van de middenklasse hard optrad tegen de ruwe sportbeoefening en het gokken van de jeugd in de straten van de armere delen van

Birmingham. Deze politieoptredens riepen weerstand op bij de ruige figuren van de stad, die zich vanaf 1872 verenigden in zogeheten 'slogging gangs'. Maar de sloggers hadden het niet alleen op de politie gemunt, ze namen ook elkaar op de korrel. En verder iedereen, man of vrouw, jong of oud, die hen voor de voeten liep. In Manchester, Salford, Liverpool en Londen waren vergelijkbare bendes ontstaan, en hoewel er ook elders wel geweld voorkwam, bloeiden de straatbendes vooral in deze steden en in Birmingham.

Vanaf 1890 werden de sloggers uit de stad ook wel peaky blinders genoemd, een term die al gauw in zwang raakte voor zware jongens die niet per se bij een bende aangesloten hoefden te zijn. Volgens de in Birmingham circulerende verhalen is die benaming ontleend aan de wegwerp-scheermesjes die in de kleppen van hun platte pet genaaid waren; tijdens een gevecht konden ze de klep langs het voorhoofd van de tegenstander halen, waardoor ze door het in hun ogen lopende bloed tijdelijk verblind werden. De peaky blinders werden mede dankzij hun angst inboezemende naam snel berucht in zowel Birmingham, waar nog families zijn wier voorouders lid waren van de peaky blinders, als in de rest van Engeland. Ook ik stam uit zo'n familie, aangezien mijn overgrootvader Edward Derrick een peaky blinder was en een derdegeneratiecrimineel. Zijn opa van vaderskant was een draaideurcrimineel *avant la lettre*, die eens vanwege diefstal op transport was gezet, en ook zijn grootmoeder was veroordeeld wegens diefstal.⁵ Derricks vader was eens beboet voor het aanvallen van een politieagent nadat hij tijdens een ruzie met zijn vrouw de kachelpook met een krachtige slag in de muur gedreven had.⁶

Derricks oudste broer John was ook gewelddadig en stond aan het hoofd van een slogging gang. John Derrick werd in

februari 1891, op zijn twintigste, aangeklaagd wegens het aanvallen van een diender die in Thomas Street (later Highgate Road) in Sparkbrook een gevangene bewaakte. Het incident vond plaats toen hij in het gezelschap van andere heethoofden de politieagent met een baksteen had bekogeld. Toen Derrick aan de rechter werd voorgeleid, werd vastgesteld dat hij bij vrijwel alle opstootjes in de buurt betrokken was. Hij werd veroordeeld tot zes weken cel met dwangarbeid.⁷

Mijn overgrootvader Edward Derrick was ten tijde van dit voorval elf jaar oud, en leerling aan de Industrial School in Penn Street. Daar werden de jongens tot veertien jaar naartoe gestuurd die de wet hadden overtreden, bijvoorbeeld door te bedelen, of die voor hun ouders onhandelbaar waren geworden. Men hoopte dat kinderen op deze manier gevrijwaard bleven van de slechte invloeden van hun directe omgeving.⁸ Die hoop werd in het geval van mijn grootvader de grond in geboord. Hoewel het niet vaststaat dat hij lid was van een slogging gang, waar zijn oudere broer en andere peaky blinders toe behoorden, was hij een kruimeldief die niet wilde deugen.

Hij werd in 1893 veroordeeld voor landloperij, en in oktober 1894 zat hij een week in de gevangenis omdat hij vijf broden had gestolen. Luttele weken later werd de inmiddels zestienjarige Derrick tot vier maanden dwangarbeid veroordeeld wegens inbraak. In 1897 kreeg hij voor het stelen van een fiets vijf maanden, gevolgd door twee jaar ondertoezichtstelling. Kort na zijn vrijlating werd hij opnieuw veroordeeld voor het bezigen van obscene taalgebruik, en weer kort hierna volgde een gevangenisstraf van twaalf maanden wegens inbraak in een pakhuis. Men verklaarde dat hij iets langer was dan 1 meter 60, op de achterkant van zijn ene onderarm en pols een blauwe stip had, en een tatoeage van een zeemeermin op de achterkant van de andere.

Boven: De Rainbow op de hoek van High Street Bordesley en Adderley Street in de jaren vijftig. Op een paar meter afstand vond in maart 1890 de eerste overval plaats waarvoor de peaky blinders verantwoordelijk werden gehouden.

© BirminghamLives Archive

Onder: Henry Lightfoot, in januari 1904 gefotografeerd door de Birmingham City Police, na te zijn gearresteerd wegens het stelen van varkensvlees. Hij was in 1895 de eerste persoon die met de term *peaky blinder* werd aangeduid.

© West Midlands Police Museum

Hoofdstuk I

Voorlopers van de peaky blinders: de *slogging gangs*

Op 12 september 2013 schetste BBC News bij de aankondiging van de eerste aflevering van *Peaky Blinders* een grimmig en angst-aanagend beeld van het Birmingham anno 1919. Onder de kop 'Birmingham's Real Peaky Blinders' werd de indruk gewekt dat honderden, met messen, scheermessen en hamers bewapende jongeren de dienst uitmaakten in de 'duistere achterbuurten' van de stad. Er werd gemoord dat het een lieve lust was en dagelijks waren er 'overvallen, diefstallen en rellen, aangejaagd door jonge bendeleden die de gehele stad in een vreeswekkende, bloederige greep hielden'. De politie deed haar uiterste best de dagelijkse nachtmerrie in te dammen, maar ontbeerde daarvoor de mankracht. Volgens het artikel vond het bendegeweld zijn oorsprong in de jaren zeventig van de negentiende eeuw, toen honderden jongeren elkaar, met soms de dood tot gevolg, te lijf gingen in massale, urenlange vechtpartijen om het 'eigendomsrecht' te verwerven van buurten als Small Heath en Cheapside. De belangrijkste en meest meedogenloze van deze eerste bendes waren de Sloggers, ook wel bekend onder de naam Cheapside Slogging Gang, die dertig jaar lang zowat een monopolie had gehad inzake afpersingspraktijken en het gebruik van geweld.

Er ontstonden een eeuw geleden vele rivaliserende bendes, waarvan naar verluidt de Peaky Blinders de meest vreeswekkende was. Ze waren even stijlvol als gewelddadig, en hun hui-veringwekkende bijnaam was 'afgeleid van de zorgvuldig in de klep van hun pet vastgenaaide scheermesjes waarmee ze hun tegenstanders konden verblinden'.¹⁶

In werkelijkheid was het heel anders. In 1919 was Birmingham allerminst in de greep van gewelddadige bendes. Er werd niet regelmatig vermoord. Er waren geen rellen. En er was geen bende die de Peaky Blinders werd genoemd. De beste graadmeter voor de toenmalige misstanden is te kijken naar het aantal tegen de politie uitgevoerde geweldsdelicten. Er waren dat jaar 134 veroordelingen voor dit vergrijp, op een gemeenschap van 900.000 zielen met een politiemacht van 1341. Ter vergelijking: in 1899 waren er 557 veroordelingen op een populatie van 500.000 en slechts 685 agenten.¹⁷ Deze afname was opmerkelijk. Sterker nog, de daling van het aantal geweldsdelicten was dermate spectaculair dat de hoofdcommissaris van Birmingham in zijn jaarverslag over 1919 geen letter aan geweldsdelicten wijdde. Wel maakte hij daarin gewag van de toename van het aantal weddenschappen dat op straat werd afgesloten, het aantal zelfmoorden en gemotoriseerde verkeersongelukken, en een afname van de jeugdcriminaliteit, met name in de hogere bevolkingsklassen.¹⁸

In de jaren 1918 tot en met 1920 waren er in totaal achttien gevallen van moord dan wel doodslag, die echter niet in het rapport vermeld werden. Dat komt neer op een gemiddelde van zes per jaar. En hoewel in 1919 in Glasgow en Birkenhead de Riot Act van kracht werd en er ook rellen waren in onder andere Coventry, Bilston en Wolverhampton, alle in de Midlands, bleef Birmingham daarvan gevrijwaard.¹⁹ Ondanks de woelige nasleep van de Eerste Wereldoorlog, waarin Engeland

te maken kreeg met door boze soldaten aangewakkerde ongehoorzaamheid, alomtegenwoordige stakingen, sektarisme in Noord-Ierland, en racistische aanslagen in Cardiff, Hull en andere havensteden.²⁰

Er vonden in Birmingham wel degelijk rellen, moorden en gevechten tussen bendes plaats, maar dan vóór de Eerste Wereldoorlog, niet erna. Sterker nog, Birmingham genoot voor de oorlog een hardnekkige, langdurige en twijfelachtige reputatie, wat voor de *Birmingham Mail* aanleiding was in 1901 onder de kop 'Hooliganism Reborn' een stuk af te drukken waarin de stad werd afgeschilderd als:

... een stad die in hoog tempo een reputatie verwierf als een van de meest gevaarlijke van het Koninkrijk! Het moet gezegd dat we deze reputatie ooit eer aandeden, maar sinds een ons goedgezinde schrijver onze stad een van de best bestuurde ter wereld heeft gedoopt, zijn we óf vooruitgegaan, óf blind geweest voor onze fouten. Wat vaststaat is dat de hedendaagse bandeloosheid van Birmingham niet meer chronisch als wel endemisch is. We hebben net als met pokken en roodvonk te maken met spontane uitbraken die zich af en toe in bepaalde wijken voordoen.²¹

Slogging gangs

Birminghams slechte reputatie als gewelddadige stad was veroorzaakt door de in de stad actieve slogging gangs. Ze ontleenden hun naam aan het woord 'slogger' – iemand die harde klappen uitdeelt. De van oorsprong uit de bokssport stammende benaming raakte vanaf 1820 in hoog tempo ook buiten de

ring in zwang.²² En het zou nog geen generatie duren voordat het woord 'sloggers' angstaanjagende beelden opriep van de relschoppers die in de achterbuurten van Birmingham actief waren en in april 1872 voor het eerst van zich deden spreken.

Naar verluidt had zich op zondag 7 april een grote menigte relschoppers verzameld in de wijk Cheapside, wat tot grote consternatie leidde bij de plaatselijke bevolking. Ze doopten zichzelf, bijna vierhonderd man sterk, 'the Slogging Gang'. Nadat ze voor de nodige opschudding hadden gezorgd waarbij diverse ruiten waren gesneuveld, trokken ze verder naar de Hill Street-buurt waar ze 'de ruiten van de kruideniers- en banketbakkerswinkels ingooide met stukken baksteen en straatkeien'. De winkeleigenaren sloten hun luiken om hun nering te beschermen; een van hen werd door een steen geraakt en moest naar het ziekenhuis worden afgevoerd. De relschoppers vielen enige tijd toevallige passanten lastig, die ze staande hielden en beledigden. Ze kozen uiteindelijk het hazenpad nadat er een kleine politiemacht ter plaatse verscheen. Terwijl ze in de richting van Cheapside terug renden werden de sloggers door een andere politie-eenheid uiteengereven.²³

Deze geweldsuitbarsting volgde op al weken aanhoudende onrusten, waarbij de politie 'vele klachten' had ontvangen over de grote groep jongeren die zich vlak bij de Bull Ring verzamelden en in en rond Cheapside en Barford Street ruiten insloeg.²⁴ De onlusten hielden ook na de eerste geweldsuitbarsting van de slogging gang aan. Drie dagen later, op woensdag 10 april, kwamen er zo'n zeventig à tachtig jongens vanuit de hele stad bij elkaar in Northwood Street en Constitution Hill. Ze hadden stokken bij zich, en een ruime voorraad grote stenen, waarmee ze een politieagent bekogelden en daarna Cox Street in renden. Twee van hen werden gearresteerd. John Gibbon was een

dertienjarige treinmachinist die in Water Street woonde, vlak bij de brandhaard. Michael Lowry, een veertienjarige metaalarbeider, woonde in de nabijgelegen Hospital Street. De jongens die tijdens de rellen van die zondag waren gearresteerd, waren eveneens nog maar jonge tieners.

Een van de rechters voor wie ze werden voorgeleid was *alderman* [vergelijkbaar met wethouder (NL) of schepen (BE), vert.] Melson, zelf slachtoffer van de sloggers die zich tijdens de zondagse rellen op de stoep voor zijn huis hadden verzameld. Hij was naar buiten gegaan en had een van hen aangevallen met een essenhouten stok. Zijn zoon zette de achtervolging op de bende in en wist hun aanvoerder te grijpen, maar werd zelf aangevallen en kwam onder het bloed en met ingescheurde lippen en oren weer thuis. Melson benadrukte dat ‘deze stenen gooierende lastpakken volstrekt niet getolereerd konden worden, en dat het gevaar dat ze vormden voor de veiligheid op straat als een lopend vuurtje door de stad ging’. Hij was vastbesloten de eerste de beste jeugdige relschopper, of die nu daadwerkelijk betrapt was op het gooien van stenen of niet, ‘stevig aan te pakken’.²⁵

Ondanks deze waarschuwingen hield het stenen gooien niet op. Op een vrijdagavond in juni 1872 belaagde een groep van ongeveer twintig jongeren vanaf de hoek van Great Barr Street en Watery Lane willekeurige voorbijgangers met stenen. Ze riepen al gooiend: ‘Wij zijn de slogging bende’.²⁶ Er waren meer dan voldoende stenen die als munitie konden dienen. In vele achterbuurten waren de stoepen geplaveid met zogeheten *petrified kidneys* [wat wij kinderkopjes noemen, vert.] – stenen met het formaat van een uit de kluiten gewassen aardappel. Ze waren onverslijtbaar, maar bepaald geen prettige ondergrond om op te lopen, en omdat velen ervan los zaten konden ze makkelijk uit de grond worden gehaald.

De *peaky blinders* zijn door de succesvolle tv-serie bekend geworden als de criminelen die met veel geweld de achterafstraten van Birmingham aan het begin van de vorige eeuw domineerden en opvielen door hun bijzondere kledingstijl en glamour.

Maar wie waren eigenlijk die *peaky blinders*?

Carl Chinn, geschiedschrijver, nazaat van een *peaky blinder* en zoon van een illegale bookmaker, onthult in dit boek het ware verhaal van de Birminghamse gangsters.

Op basis van vele interviews, betrouwbare bronnen en bijzonder fotomateriaal geeft hij een getrouw en boeiend beeld van de handel en wandel van de bendes. Daarbij schetst hij ook het moeilijke leven van de arbeidersklasse in Engeland aan het begin van de twintigste eeuw.

In deze meeslepende *Sunday Times Bestseller* lees je alles over de opkomst en ondergang van de meest beruchte gangsters van Engeland in de vorige eeuw.

9 789021 576916

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
MOS**

NUR 339/400
Kosmos Uitgevers,
Utrecht / Antwerpen